

Verlag kennisnetwerkbijeenkomst Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Op 14 november 2016 vond de tweede kennisnetwerkbijeenkomst plaats in het kader van het onderzoeksprogramma Groene Gezonde Ziekenhuizen. Het doel van de bijeenkomst was om deelnemers te inspireren door gerealiseerde en nieuwe plannen voor toepassing van groen in ziekenhuizen. Ook werden de eerste bevindingen van het onderzoek naar de effecten van groen in ziekenhuizen gepresenteerd.

Presentatie Pieter van den Berg – Buiten is het beter

Pieter van den Berg is oncoloog bij Tergooi Ziekenhuis en bedacht de Chemotuin. In zijn presentatie vertelt hij hoe het van idee tot realisatie is verlopen. Het project duurde in totaal zo'n 14 maanden.

Het idee ontstond vanuit de gedachte dat Pieter en Tergooi het leven voor de patiënten zo makkelijk mogelijk willen maken. Het plan om iets buiten te doen kreeg meer vorm toen Pieter van den Berg in aanraking kwam met een architect, die een eerste ontwerp tekende. Hierna bleek het niet meer moeilijk om mensen te overtuigen voor de tuin.

Natuurlijk kwamen er vragen over veiligheid en hygiëne. Kan je chemotherapie wel buiten geven?

- Hier is geen onderzoek naar gedaan
- De Inspectie van Volksgezondheid volgt de ontwikkelingen, maar zijn niet tegen.
- Infectiepreventie: waarom zou je extra angstig moeten zijn voor infecties in de tuin als de patiënten in het dagelijks leven ook in de tuin werken en met het openbaar vervoer reizen?

Hoe verliep de financiering?

- Een deel van de financiering komt van patiënten zelf. Bijv. een fietstocht die georganiseerd is door één van de patiënten.

De Chemotuin geeft saamhorigheid in het ziekenhuis en staat symbool voor de strijd tegen kanker.

Natuurvoormensen
Omgevingspsychologisch onderzoek

Presentatie Albert Trip – Een grootse operatie

Meander Medisch Centrum bouwt een nieuw topklinisch ziekenhuis. Een Medisch Centrum waar de omgeving centraal staat, er een 'healing environment' voor patiënten is en die werkplezier voor het personeel oplevert.

Bij het ontwerpen van het ziekenhuis heeft de architect de omgeving/ het groen als aangrijpingspunt genomen. De integratie van het ziekenhuis en de omgeving stond centraal: "het ziekenhuis staat als een hoeve op een terp". Daarom is bijvoorbeeld de keuze gemaakt om de parkeerplaatsen in de terp te plaatsen, zodat ze niet direct zichtbaar zijn. Belangrijk was ook dat mensen vanuit het hele ziekenhuis contact met het landschap konden maken.

In het ziekenhuis zijn overal doorkijkjes en van alle open plekken zijn patio's gemaakt, volledig groen. Buiten in de tuin komen zitplekken, is er een steiger aan het water (retentiebekken), en een beeldenroute.

Bert-Jan Greveling – Locatieontwikkeling Tergooi

Bert-Jan Greveling vertelt over de locatieontwikkeling van Tergooi.

Omgeving

Tergooi ligt in een prachtige omgeving, met aan de achterkant Monnikenberg. Voor het gebied is een plan ontwikkeld 'plan Monnikenberg', waarin in harmonie met natuur een zorgpark en nieuwe woonvormen komen. Ook bij dit plan vinden ze het belangrijk om optimaal gebruik te maken van de mooie omgeving.

Binnen en Buiten verbinden

Het gebouw willen ze optimaal inpassen in natuur en landschap. Gebouwen blijven bijvoorbeeld onder de boomgrens, zodat je altijd in contact bent met de natuur. De kamers zijn nooit hoger dan de hoogste bomen. Op de lager gelegen daken komt een natuurdak.

Verbinden van zorg en natuur

Ze willen projecten als de chemotuin blijven stimuleren en een tuin creëren waar je inspiratie kan op doen 'jardin de l'imaginaire'. Ook een bewegingstuin is één van de ideeën.

Binnen

Een helende omgeving creëren, met voldoende privacy en autonomie, waarin de daglichttoetreding, het binnenklimaat en de akoestiek optimaal is.

Nico Wissing – Slingeland Doetinchem

Nico Wissing is in Doetinchem betrokken bij het ontwerp van het Slingeland ziekenhuis. Bijzonder is dat hij als landschapsarchitect vanaf het begin bij het proces is aangehaakt. Het doel is om vanuit het landschap te ontwerpen en het gebouw hierin te gast laten komen. Groen wordt gezien als toegevoegde waarde, niet als decoratie.

Het Slingelandziekenhuis is een mooie kans (1) staat op een bijzondere locatie (2) bij de ontwikkeling is iedereen gelijk (co-creatie).

Aantal voordelen van samenwerken vanuit het landschap:

- plannen zijn op elkaar afgestemd
- minder bezwaren
- conflicten voorkomen
- afvoer water

Ook natuurontwikkeling is belangrijk in het proces. Er wordt nagedacht over ecologische verbindingzones en duurzaamheid.

Karin Tanja-Dijkstra – Onderzoek: stand van zaken

Karin Tanja-Dijkstra is in het kader van zorg en groen met verschillende onderzoeken bezig:

- de groene kas: onderzoek met psychiatrische patiënten

- nazorg hart- en vaatrevalidatie: mensen die behandeld zijn voor een aandoening met hart- en vaatziekten kunnen in groepjes onder begeleiding wandelen. Ze willen laten zien wat de effecten zijn van een groen beweegtraject.
- chemotuïen

Eerste resultaten onderzoek chemotuïen:

Het aantal deelnemers aan het onderzoek is te klein om al harde resultaten te trekken, daarom komt er nog een vervolgonderzoek op grote schaal. Resultaten van de pilot in het kort:

- Mensen zijn positief over de chemotuïen
- Ze waarderen de rust en buitenlucht

Nadelen paviljoen:

- hobbelige houten vloer = aangepast
- Geen zonwering (wordt aan gewerkt)
- Geen personeel aanwezig (wordt geworven)
- Toegang via andere patiëntenkamer
- Weersafhankelijk
- Kan niet bij eerste behandeling en Cold Cap (inmiddels wel)

De positieve beschrijvingen van de chemotuïen (rust, stilte) hebben een sterkere lading, dan de positieve beschrijvingen van een behandeling binnen (zorgzaam personeel). Comfort (luchtkwaliteit / verlichting / akoestiek / inrichting en zelfs thermisch comfort) wordt positiever beoordeeld in de chemotuïen.

Agnes van den Berg – Groene zorg op recept

Agnes van den Berg staat stil bij verwijzen naar groene zorg. Een goed verwijssysteem naar groene zorg voor preventie ontbreekt. Waarom wordt nog zo weinig doorverwezen naar groen en wat is er al wel?

- *Artsen onbekend met inzichten uit recent onderzoek > in het voorjaar komt er een nieuw handboek uit: OXFORD TEXTBOOK of nature and public health.*

- *Groene zorg niet goed vindbaar > de website 'beter in het groen' verzamelt groene activiteiten geschikt voor zorg.*
- *Wetenschappelijk bewijs voldoet niet aan wetenschappelijke standaard > het groene nazorgtraject (hart- en vaatziekten) is wel gerandomiseerd en voldoet aan die standaard.*
- *Gebrek aan plausibel verklaringmateriaal > inzicht als sleutel tot verandering. Uit onderzoek zijn alle losse effecten die tot nu toe worden gevonden van groene zorg terug te leiden naar versterking van het immuunsysteem dankzij groen.*
- *Perverse prikkels > helaas is het zorgsysteem is nog niet helemaal geschikt ivm bijvoorbeeld uitbetaling per verrichting.*